

KÜLÖNFÉLÉK.

Mult évi közgyűlésünk. Nagy érdeklődés mellett folyt le közgyűlésünk, aminek bizonyára egyik főoka abban keresendő, hogy néhai Losonczi báró Bánffy Dezső, boldogult elnökünk elhalálása folytán megürült elnöki szék betöltése is ezen közgyűlés feladatát képezte.

A közgyűlés lefolyásáról a legközelebbi számunkban közreadandó közgyűlési jegyzőkönyv fog teljes képet nyújtani, itt egyelőre lefolyásának csupán általános képét adhatjuk. A közgyűlés időpontja közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt lévén, tagjaink egyike-másika már jóval előbb megjelent, 16-án (szombaton) este azonban már majd valamennyien itt voltak. A 25 éves találkozásukat tartó „1886“-osok *Lágler* Gyula erdőtanácsos összehívására az alkotmányutczai Schuller-féle vendéglőben jöttek össze; a többiek az erdészek kedvelt vendéglőjében, a „Metropole“-ban ismerkedtek, míg egy harmadik csoport a „Royal“ helyiségét kereste fel.

A következő napon (decz. 17-én) az egyesület székházában megtartott közgyűlésen 187-en vettek részt. Ezzel a közgyűlési termünk befogadóképessége is jórészt ki volt meritve. A közgyűlésen dr. *Bedő* Albert I-ső alelnök elnökölt.

A megnyitás és a titkári jelentés elhangzása után a választás következett. Azalatt, míg a szavazatszedő bizottság, a szavazás eredményét megállapította, a közgyűlés méltó módon adózott boldogult elnöke, Losonczi báró *Bánffy* Dezső emlékének. *Téglás* Károly miniszteri tanácsos volt annak a mély tartalommal bíró emlékbeszédnek elmondója, melyet lapunk elején teljes szövegében közreadtunk. A közgyűlés megilletődve hallgatta e szép, és mindannyiunk által átérzett szavakat s az igazgató-választmány javaslatára boldogult elnökünk emlékét azzal örökítette meg, hogy a jubiláris alapítványt Losonczi báró *Bánffy* Dezső nevééről nevezte el.

Ezt követőleg a szavazatszedő bizottság elnöke a választás eredményét bejelentette:

Elnök lett: *Tallián* Béla v. b. t. t., az O. E. E. alapító tagja, volt földmívelésügyi miniszter.

I. alelnök: Dr. *Bedő* Albert.

II. alelnök: *Horváth* Sándor.

Választmányi tagok: Almásy Andor, Csupor István, Gaul Károly, *Gesztes* Lajos, Hoffmann Antal, Laitner Elek, Muzsnay Géza, *Szabó* József, Téglás Károly, Tomcsányi Gyula, *Török* Sándor, Vuk Gyula, gr. *Zselénszki* Róbert. (A *dült* betűvel jelzetek ujonnan beválasztott tagok.) A számadásvizsgáló bizottság maradt a régi.

Osztatlan lelkesedéssel ünnepelte a közgyűlés ujonnan megválasztott fejét: *Tallián* Béla elnököt, akit *Horváth* Sándor indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözölt. Ugyanis ujonnan megválasztott elnökünket szomoru családi események tartották vissza attól, hogy eredeti szándékához képest körünkben megjelenjen. Alig két hete, hogy testvérét vesztette el, a közgyűlés napján pedig sogorát temette. Sajnálattal nélkülözte mindenki, de teljes mértékben méltányolta a szomoru okot, mely bennünket jelenlététől megfosztott.

A tárgysorozat egyéb pontjainak letárgyalása után a közgyűlés hivatalos része lezajlott.

A tagok igen tekintélyes számára való tekintettel ezuttal az ünnepi lakoma a dunaparti Lloyd-épület „Deli“-féle éttermében folyt le. A lakomán mintegy 150-en vettek részt.

A felköszöntők sorában első volt dr. *Bedő* Albert I. alelnöknek a királyra mondott köszöntője. Ezt követte *Horváth* Sándor II. alelnöknek az ujonnan megválasztott elnökünk, *Tallián* Béla v. b. t. t. stb.-re mondott üdvözlő beszéde, amelyet a következőkben adunk közre:

Tisztelt Uraim! Azt hiszem, a mi kedves vendégünkön, Bartóky államtitkár uron kívül alig lehet itt valaki jelen, aki ne vette volna észre, hogy én, aki idestova 30 esztendeje veszek részt hivatalos minőségben közgyűléseinken, innen a fehérasztal mellől nem szoktam igénybe venni a közfigyelmet s aki ennél fogva most ne valami rendkívüli körülménynek tulajdonítaná azt, hogy most kivételesen én is szólásra jelentkezem. Hát, ha rendkívüli kényszerítő körülményről nem is lehet szó, annyi mégis igaz a feltevésből, hogy csakugyan kötelességemet vélem teljesíteni, midőn szót kérek, hogy először is erről a helyről adjak kifejezést a mi nagy örömünknek és benső megelégedésünknek, melyet mindnyájan érünk afőlött, hogy egyesületünk elnökéül *Tallián* Béla Öngyméltósága személyében közéletünknek olyan kitünőségét voltunk szerencsések megnyerni, akinél hitem szerint jobban és méltóbban senki sem tudná betölteni megüresedett elnöki székhelyünket, melyet évtizedeken át néhai gróf Tisza Lajos és

utána báró Bánffy Dezső feledhetetlen emlékü elnökeink, a kötelességtudásnak ezek az igazi mintaképei foglaltak el.

De hangot kell adnom egyszersmind sajnálatunknak és őszinte részvétünknek is afölött, hogy szomorú családi gyászsetek ujonnan megválasztott elnökünket a szószeros értelmében megakadályozták abban, hogy mai közgyűlésünkön és ezen a mostani lakománkon, úgy amint óhajtotta volna, részt vehessen. Reánk nézve ez a szomorú incidens bizonyára lehangoló s bizonyos mértékig örömlünknek a megnyilatkozását is gátolja, de abban már azt hiszem nem akadályozhat meg, hogy az imént elhangzott hagyományos pohárköszöntő után első poharunkat a mi tisztelt és szeretett új elnökünkre ürítsük.

Én, tisztelt Uram, a magam részéről igazi szerencsének tartom egyesületünkre nézve a mi választásunkat, de biztos vagyok benne, hogy meggyőződésomban osztoznak tisztelt tagtársaim is, talán még azok is, akik ő exczellenciáját személyesen még nem ismerik. Mert akik csak egy kissé is érdeklődtek közügyeink iránt s némileg is figyelemmel kísérték azoknak a tevékenységét, akik a közelmúltban az ország dolgainak intézésében részt vettek, azok bizonyára tudják, hogy új elnökünk a magyar közéletnek azon nem nagyszámu érdemes munkásai közé tartozik, akiket minden komoly ember tisztel ebben az országban s akit megnyelő modoráért, egyenes férfias jelleméért és kötelességtudásáért még azok is kivétel nélkül mind nagyra becsülnék, akiket különben a politikai és társadalmi életben igen nagy, talán áthidalhatatlan elvi ellentétek választanak el tőle és így még az őt személyesen nem ismerők is bizonyosak lehetnek benne, hogy azoknak a törekvéseknek, melyeknek az élére áll, már csak egyéniségének nagy súlyánál fogva is igen nagy szolgálatokat tehet. Mi azonban, akik olyan szerencsések voltunk, hogy ő exczellenciájának abban az időben, midőn Magyarország földmivelésügyeit intézte, a közvetlen közelében lehettünk s nézeteit és felfogásait azokban a fontos kérdésekben is megismerhetjük, amelyek minket a legközelebről érdekelnek, ennél többre is egész bizonyossággal számítunk, mert mi és azok a társaink, akik ő exczellenciája minisztersége idejében és néha-néha azután is, künn az életben hivatásuk teljesítése közben meglátogatott, mi nagyon jól tudjuk, hogy ő exczellenciája az erdészeti érdekek iránt époly meleg érdeklődéssel viseltetik, mint elődei, s miután a magyar erdőgazdaság helyzetét és jelentőségét, sőt fejlődésének a feltételeit is tökéletesen ismeri, époly készséggel és erélylyel fogja szükség esetén a mi érdekeinket is védeni, mint mi, akiknek ez jóformán egyedüli kötelességünket képezi.

Nem udvariassági formulával élek tehát, hanem igazán meggyőződésből beszélek, amidőn ismétlem, hogy a mai választásunk igazán szerencsés volt és én inkább a dolog másik oldalára, t. i. arra a kérdésre gondolok bizonyos elfogódottsággal, vajjon ő exczellenciája is olyan jó munkatársaknak fog-e találni minket, amilyenekre jogosan számíthat.

Hát, t. Uram, ha tiszta bort akarunk önteni a pohárba, akkor azt hiszem, el kell ismernünk, hogy egyenként bizony gyarlóknak is bizonyulhatunk, ha majd arról lesz szó, hogy ki-ki miként tudott megfelelni kötelességeinek. De ha nem egyikünket-másikunkat tekintem külön-külön, hanem valamennyiünket együtt-

véve és arra a szellemre gondolok, mely közöttünk él, és a kollégiálitásnak arra az erős kapcsaira, melyek minket egybefűznek: akkor aggodalmam teljesen eloszlik, és egészen bizonyosan hiszem és remélem, hogy egyesületünket ő exc-ja is époly őszintén meg fogja szeretni és meg fogja becsülni, amint szeretnék és becsülték elődei, akikről tudva van, hogy egész halálukig kitartottak mellette.

Pedig az igazat megvallva, az Országos Erdészeti Egyesület nem valami sok és fényes alkalmat nyújthat sem tagjainak, sem elnökének a nagyvilág előtt való egyéni érvényesülésre. Jellemző tulajdonságai között tulajdonképpen nem is találhatók meg azok a vonások, amelyek némely modern testületnek éppen az egyéni karakterét adják meg.

Mi nem keressük a nagyhanguságot, hanem csendben, zajtalanul végezzük munkánkat s nem áhítzunk a minden áron való szereplésre sem, de aztán nem is történik meg velünk az, hogy külsőségekért elmulasztjuk igazi kötelességeinket. Ahelyett, hogy agresszívek volnánk, örülünk, ha senkivel sem kell hadakoznunk s gondosan óvakodunk különösen attól, hogy egymás között, egymással háboruszkodjunk.

Tagtársaink között képviselve van a magyar társadalomnak ugyyszólván minden osztálya, de az egyesület munkás tagjainak zöme jóformán azokból telik ki, akik az erdészetnek hivatásos munkásai és így az egyesület szellemét is azok a tradíciók jellemzik, amelyek a magyar erdészek között hála istennek még ma is uralkodnak: a kollégiáltság, az ügy önzetlen szeretete és a kötelességtudás.

A földbirtokososztálynak csak egy kicsiny, de annál jobban megbecsült csoportja vesz részt szerény munkánkban, míg a többi idegenkedik tőlünk. Őszintén sajnáljuk ezt, de még sem panaszkodunk érte, hanem inkább összeegyeztetni igyekezünk érdekeiket a közérdekkel, hogy azután előbbre vihessük egyiket is, a másikat is. Mert tudjuk, hogy a magyar hazának nagy szüksége van erre az osztályra, különösen a határszélek felé, ahol erdőségeink zöme helyet foglal, s ahol a magyar kuriák száma, sajnos, napról-napra kevesbedik. Ezeken a helyeken, ha kell, szívesen helyettesítjük a földbirtokos osztályt és büszkék vagyunk rá, ha közéletünk előkelő emberei a magyar nemzeti állameszmé legmegbízhatóbb pionírjainak mondják az ország periferiáin működő magyar erdőtisztteket. Egyszóval, régi módi testület vagyunk, amit az is mutat, hogy nem nézzük le sem a magunk, sem a nemzet multját s kegyelettel őrzük jeleseink emlékét, aiktól önzetlenséget, kötelességtudást és hazafiuságot tanultunk.

És amilyen a mi egyesületünk, körülbelül olyan a mi elnöki székünk is. Egyszerű, szolid butor; nincs olyan magas talapzatra állítva, hogy annak, aki benne ül, az egyéni érvényesülés messzi perspektívája nyílhatnék meg szemei előtt, de nem is alacsony, hogy bárki lépcsőfoknak használhatná a felebbemelkedésre. Külső dísz sincs sok, de rajta van már az a nemes patina, melylyel időközön át a mi hűségünk és ragaszkodásunk vonta be. És mindennekfelett van egy igen jó tulajdonsága: kényelmes és biztos ülést kínál annak, akit a mi bizalmunk ültetett belé és még sem kíván tőle semmi mást, csak azt, hogy valóban jól érezze magát benne.

Mi, tisztelt Uraim, józan megfontolással ugyan, de minden fentartás nélkül

a legteljesebb bizalommal ajánlottuk fel új elnökünknek ezt a mi öreg székünket s viszont azt is hiszszük és reméljük, hogy Őnagyméltósága is egészen jól fogja magát érezni benne. Ezért, midőn a mai legelső alkalommal Tallián Béla Őnagyméltóságát, mint új elnökünket, a magam és tagtársaim nevében igaz tisztelettel és őszinte ragaszkodással köszöntöm, nem kívánok sem neki, sem magunknak mást, mint azt az egyet, hogy a Gondviselés kegyessége őt tartós egészséggel és munkakedvvel bőségesen áldja meg, hogy hosszú időnkön át vezethesse erős kézzel és bölcseséggel egyesületünk munkásságát!

Ezután *Vadas Jenő* miniszteri tanácsos köszöntötte fel a szintén távollevő gróf *Serényi Béla* földmivelésügyi minisztert.

Vadas Jenő beszédében abból indult ki, hogy egy rokonszak egyik tekintélyes tagja igen találóan jellemezte az erdészet kedvező helyzetét azzal a néhány szóval, hogy: „az erdészetnek volt egy Bedője és Bánffyja, van egy Horváthja s lesz egy Talliánja“. Ebben a néhány szóban — mondja *Vadas* — benne van az erdészet történetének jelentékeny része, az erdészet legújabb korának egyik hatalmas fejezete, de benne van egyuttal a jövő perspektívája is. Csak abban sántít az idézett jellemzés, hogy az erdészetnek „volt Bedője“, holott az erdészetnek nemcsak volt, hanem, hála a Gondviselésnek, még *van* is Bedője, aki — mint mai közgyűlésünkön is tapasztalhattuk — szellemi és testi erejének teljes frissiségével vesz részt munkálatainkban, de aki egyuttal a *multat* is képviseli, még pedig azt a *multat*, melyre a mai és a jövő erdésznevezdek mindig büszkeséggel tekinthet vissza, mert hiszen Bedő nevéhez és munkásságához fűződik az erdészet tekintélyének megalapozása és az az irányzat, melynek követése hivatva van az erdészet további egészséges fejlődését biztosítani. Ez a fejlődés annál intenzívebb lesz, mennél hosszabb ideig fog a *jelenkor* erdészetének vezérfia: Horváth Sándor élén állani annak a hatalmas gárdának, melyet hivatásához nemcsak a rideg köteleességteljesítés, hanem a szeretet érzésének az erős szálai kötnek. És ha ehhez a nemes érzéshez hozzáforr annak a reménynek az érzése, melyet a mai örömmünnp napok szívében-lelkünkben, amikor most már Tallián ő exczellenzciáját is a magunkénak vallhatjuk, akkor a jövő perspektívájában is feltűnik egy méreteiben is hatalmas kép, melyben a magyar erdészet fényes világításban tárul lelki szemeink elé. És, tisztelt Uram, ennek a képnek a megalkotásában, e kép színeinek a megválogatásában és harmonikus összeegyeztetésében nagy szerepe van és lesz annak a kiváló férfiúnak, akit eddigi igénytelen beszédemben még nem is említettem, akinek hatalmában áll azt a képet nemcsak széppé, hanem igazán értékesé is tenni, annak a férfiúnak, aki a közelmúlt napokban is az ország színe előtt tett hitvallást arról, hogy az erdők fentartása, megfelelő gondozása, szóval az erdőgazdaság fejlesztése nemzeti kötelesség, s ő maga is főkötelességének fogja tekinteni az erdők fentartása megfelelő ápolása érdekében és az erdőértékesítés és művelés biztos alapjának a megteremtésére mindent elkövetni, amit felelős állásában körülírt hatásköre neki megenged. Jól mondta mai közgyűlésünkön a titkári jelentés, hogy ilyen hangon az ország színe előtt államférfi az erdőgazdaság jelentőségéről még nem beszélt, én meg azt fűzöm ehhez a kijelentéshez, hogy csakis így lehet az erdő-

gazdaságot a közgazdasági tényezők sorában arra a fokra emelni, amely joggal meg is illeti. És erre komolyan is törekszik is Magyarország ezidőszerinti kormányának az a kiváló tagja, aki máris megkezdte a terméketlen földterületeknek visszahódítását az erdőgazdaság számára s aki az erdőgazdaság fejlesztése érdekében megindította azokat a nagyszabású munkálatokat, melyeknek kivitele hálaára fogja kötelezni nemcsak az erdészetet, hanem az egész országot. Ez a férfiú Magyarország földművelésügyi minisztere: gróf *Serényi Béla* ő excellenciája, akinek egészségére a magam s mindnyájunk nevében szívem egész lelkesedésével emelem poharamat.

Osztatlan ovációban volt része ezután dr. *Bartóky József* földművelésügyi államtitkárnak, ki a földművelésügyi minisztert képviselte. *Csupor* István hercegprímási uradalmi erdőtanácsos köszöntötte fel s tagjaink nem mulasztották el több ízben is kifejezést adni annak az őszinte tiszteletnek és ragaszkodásnak, melylyel dr. *Bartóky József* államtitkár személye iránt viseltetnek. Dr. *Bartóky József* államtitkár az ő megszokott természetes, keresetlen őszinte szavaival mondott köszönetet az üdvözlésért, biztosítván bennünket mindenkori jóindulatu barátságáról.

Egyesületünk I. alelnökét, dr. *Bedő Albertet Dénes Géza* urad. erdőfelügyelő köszöntötte fel. *Horváth Sándor* II-od alelnökre Rézbányai *Marosi* Ferencz főerdőtanácsos emelte poharát, *Lászlóffy Gábor* miniszteri tanácsost *Bekény Aladár* erdőtanácsos üdvözölte, míg *Téglás Károly* miniszteri tanácsosra *Kiss* Ferencz főerdőtanácsos mondott köszöntőt.

Kiegészítette ezt a köszöntést *Sóltz Gyula* ny. miniszteri tanácsos, aki *Téglás Károlyt*, mint a ma elhangzott emlékbeszéd szerzőjét üdvözölte.

Medveczky Ernő főerdőmérnök szólalt fel nyomban s szívhez szóló régi hírokat pengetett meg, amidőn egykori tanárunkat, *Sóltz Gyulát* éltette. A perczekig tartó, szakadatlan éljenzés önkéntelen megnyilvánulása volt a tanítványi szeretetnek, amely valóban el is érzékenyithette a jó öreg tanárt, az egykori főnököt.

Szólásra emelkedett még egy ízben dr. *Bartóky József* államtitkár is és pedig azért, hogy az új erdészgenerációt, a fiatal szakértársainkat üdvözölje, ezzel is tanúságot téve arról, hogy szívéhez nemcsak a körülötte levők, hanem az életpályájuk kezdetén levő fiatalság sorsa is hozzá van nőve.

Sajnos azonban, hogy szembetűnő volt ez alkalommal is az,

hogy az ifju és legifjabb generáció az egyesületi életben nem vesz részt, aminek erdészeti közéletünkre nem lehet jó kihatása. Ez alkalommal is kérnünk kell idősebb szaktársainkat, hogy a fiatalságot is vonják be minden alkalommal közösségünkbe s másrészt legyenek rajta, hogy a fiatalság ne érezze magát idegenül közöttünk.

Az idő eljárt, a köszöntők még mindig nem fogytak ki. Jákoi Géza országgyűlési képviselő Bund Károly egyesületi titkárt, végül Gyöngyössy Béla főerdőtanácsos a 25 éves találkozójukat tartó szaktársainkat köszöntötte fel.

Amikor pedig a hangulat arra a bizonyos közismert nivóra emelkedett, egy poéta lelkű szaktársunk, kit rövidesen mindenki csak Koller táti néven ismer, elszavalta alkalmi versét, melylyel a megválasztott új elnökünket kívánta üdvözölni. Legnagyobb hatást mégis akkor érte el, amikor a keserveit öntötte ki:

„E nagy ünnepünkben az egyetlen hiba,
Amely miatt nincsen teljes harmónia,
Hogy — bár Lukács apánk oly sokáig kotlék,
Még most se kelt ki a drágasági pótlék!”

A lakoma végső akkordjai a szertefoszlott kisebb társaságok körében, a főváros különböző helyein haltak el.

Örömmel kell azonban konstatálnunk, hogy az érdeklődés az erdészeti közügyek iránt ezuttal nagyobb volt a megszokottnál; bizvást reméljük, hogy erdészetünk új korszak előtt áll, amelyben a magyart jellemző nemtörődömséget sikerülni fog elűzni, hogy helyébe a közös érdekek védelmére oly fontos szorosabb társulás és közös munkásság lépjen.

Az erdészet az 1912. évi államköltségvetésben. Az állami erdőtiszték létszámrendezése tekintetében hivatkozunk az evvel a tárgygyal foglalkozó külön cikkre, amely már lapunk f. é. XXI. füzetében jelent meg. A személyzet szaporításáról, új erdőgondnokságok szervezéséről ezuttal nem szól a költségvetés, a f. évi költségvetésben erre nézve megindított felette szükséges akció tehát a jövő évben szünetelni fog, ami remélhetőleg nem jelenti a végleges elmaradást, mert ez a gazdaság természetes fejlődésével állana ellentétben.

Az állami erdőknél a rendes kiadások 1,641,057 K-val, a beruházások 522.000 K-val emelkednek, de ezzel szemben a bevételek is 3,087.707 K-val nagyobb összegben irányoztattak elő. Ezáltal a költségvetés kétségkívül realisabb lett, mert a f. évi költségvetésben eszközölt erőszakos és indokolatlan jövedelemleszállítás ezzel részben jóvátétetett. A személyi járandóságok az 1911. évi 3,707.877 K-ról 3,827.115 K-ra emelkednek (+ 119.238 K), a dologi kiadások 1,304.000 K-ról 1,424.800 K-ra (+ 120.800 K), az üzemi és gazdálkodási kiadások 8,729.222 K-ról 10,072.537 K-ra (+ 1,343.315 K), a közterhek 2,014.862 K-ról 2,072.566 K-ra (+ 57.704 K).

A személyi járandóságoknál mutatkozó többlet leginkább a folytatólagos létszámrendezésre esik, de számottevő mértékben emelkedett ez a rovat azáltal is, hogy az erdőlegények bérei, amelyek eddig különösképen mindig a tűzifavágatás címén számoltattak el, a dolog természetének megfelelően ide soroztattak át. A dologi kiadásoknál örömmel látunk a kezelési épületek fentartása című alrovaton 45.000 K-val többlet, mert néhány kincstári erdőkerületben bizony sok a kívánni való a tisztí és altisztí lakok tekintetében. Az üzemi és gazdálkodási kiadásoknál előirányzott többlet főként a kiterjedtebb mértékben alkalmazandó házilag os fatermeléssel járó kiadásokból ered, amelyekkel természetesen megfelelően magasabb bevételek is járnak. Az üzleti épületek és szállítási eszközök című alrovat 746.100 K-ról 975.425 K-ra emelkedett (+ 229.325 K). Ezek produktív kiadások, amelyek bőségesen kamatoznak. Az indokolás különösen a délvidéki kerületekben helyezi kilátásba az utak fejlesztését.

A beruházások az 1911. évi 678.000 K-ról 1,200.000 K-ra szöknek fel (+ 522.000 K). Ebből az összegből azonban csak 216.000 K jut szállító berendezésekre, 50.000 K a kincstári havasok berendezési költségére, ellenben kezelési és üzleti építkezésekre, bérlők által létesített építmények megváltására, a besztérczebányái erdőigazgatóság és a susáki erdőhivatal székházának építésére összesen nem kevesebb, mint 800.000 K. esik.

A bevételek közül a kezelési bevételek (téritmények, perköltségek stb.) lényegtelenül változnak (1911 : 248.350 K, 1912 : 244.142 K), ellenben az üzemi bevételek az 1911. évi 21,727.656 K-ról

24,819.571 K-ra emelkednek (+ 3,091.915 K). A folyó évre tavaly tűzifánál az 1910. évvel szemben 687.509 K-val kevesebb bevételt vártak, ez most 1912-re 683.752 K többlet alakjában újból előirányoztatott, az épület- és műszerfánál 1910-ről 1911-re 984.277 K-t töröltek, amire azt hiszszük, a f. é. zárszámadás reá fog czáfolni, 1912-re 2,458.050 K többlettel ez a csorba is kiköszörültetik.

Egészben véve az állami erdők 1912. évi

rendes bevétele	25,063.713 K
rendes kiadása	17,397.018 „

a várható tiszta jövedelem tehát 7,666.695 K

Ez a folyó évre előirányzott 6,220.045 K-nál ugyan több, de nem éri el az 1909. évre előirányzott 8,261.127 K tiszta jövedelmet.

Nagyon lekötelezné egyébként az állami erdők vezetősége, a szakközönséget, ha gondoskodnék arról, hogy a zárszámadások eredményei is nyilvánosságra kerüljenek, amint ezt majdnem minden külföldi államban tapasztaljuk. Akkor tudnók, hogy a való élet miként módosítja az előirányzott számokat.

Az *állami kezelésbe vett erdőknél* a személyi járandóságok az 1911. évi 1,244.792 K-ról 1,346.588 K-ra szöknek fel. A 101.796 K-át kitevő különbözetet egyfelől a tisztiszemélyzet folytatólagos létszámrendezése, másfelől 40.560 K összegben 25 új altiszti állás szervezése okozza. Ezt a személyzetszaporítást a minisztérium azzal indokolja, hogy a kopár, futóhomokos és vízmosásos területek gazdasági állapotának megjavítását célzó munkálatoknál, amelyeket fontos közgazdasági okokból s egyszersmind a birtokosok érdekében is szorgalmazni kíván, a magyar királyi állami erdőhivatalok személyzete fokozott mértékű közreműködésre lesz hivatva; és azért, nehogy az állami erdőhivatalok személyzete az 1898. évi XIX. t.-cz. végrehajtásától alsóbbfoku szakképzettségű alkalmazottak által negfelelően elvégezhető feladatok által elvonassék, gondoskodni kellett, hogy az említett területeken fogatosítandó munkálatok vezetésére(?) és ellenőrzésére, valamint a birtokosoknak a munkálatokban való kitanítására, nemkülönben a csemetenevelésnél is megfelelő számú altisztiszemélyzet álljon rendelkezésre.

A dologi kiadások, melyek 1911-ben 1,197.200 K-val voltak előirányozva, 1912-re 1,317.554 K-ra emeltettek (+ 120.354 K).

A többletből 75.000 K az utazási költségekre, 40.000 K a csemeterkekre esik.

Az átmeneti kiadások és beruházások lényegtelenek.

A rendes bevételek 5000 K-val emelkednek 896.040 K-ra.

Az erdőfelügyelőségnél a személyi járandóságok az 1911. évi 362.967 K-ról 1912-ben 359.118 K-ra apadnak. Ennek magyarázata az, hogy bár egy VII. fizetési osztálybeli erdőfelügyelői állás a VI. fizetési osztályba soroztatott, ami némi költségtöbbletet okoz, másfelől az országos vadászati felügyelőnek illetményei itt töröltettek, úgyhogy végeredményben 5532 K megtakarítás eredményeztetett. A dologi kiadások 177.052 K-ról 195.352 K-ra emelkednek (+ 18.300 K).

Az erdőőri szakiskolák költségvetése említésre méltó változást nem szenvedett.

Az országos erdei alapnál a bevétel 220.000 K-val (+ 20.000 K), a kiadás ugyanannyival van előirányozva.

Kopár területek befásításának előmozdítása címén 100.000 K-val több, vagyis 550.000 K vétetett fel a nagyobb mértékben felkarolni szándékolt kopárfásítási akció támogatására.

Az erdővásárlási alap terhére 1910-ben a Háthegység nevű erdőbirtok vásároltatott meg 4686.34 kat. hold. terjedelemben 1,974.576 K 81 fillérért; ezzel az 1884 év óta megszerzett erdőbirtokok területe 146.481.82 kat. holdra emelkedett, 4,261.969 K 96 fillér értékben.

*

A költségvetés tárgyalásánál *Serényi Béla* miniszter igen érdemes erdészeti programot fejtett ki, amelylyel lapunk más helyén foglalkozunk. E helyen csupán a többi felszólalónak bennünket érdeklő szavait regisztráljuk, örömdetesen állapítva meg, hogy azok mind rokonszenvesen és komolyan foglalkoztak az erdőgazdasággal.

Igy *Baross János* beszédéből a következő szakaszt idézzük:

Megemlékeztem arról is, hogy a magyar klimatikus viszonyok megromlása elsősorban visszavezethető az erdőknek botrányos kipusztítására, ami az utolsó 30—40 esztendőben valóságos nemzeti szegény és csapás. Erre a kérdésre a földművelésügyi kormány már hosszabb idő óta meglehetősen nagy figyelmet fordít, és találunk is a jelenlegi budgetben egy 100.000 koronás emelkedést a kopár területek befásításának előmozdítására. De felhívom a földművelésügyi kormány

figyelmét arra, hogy legszemélyesebb tapasztalatomból mondhatom azt, hogy a községi kopár területek befásítását az alsó közigazgatási közegek nagyon rosszul ellenőrzik és tényleg nagyon kevés történik ma is ezen a téren. Tudjuk, hogy fát ültetni, sajnos, a magyar parasztnak nincs vérében, és csak a legszigorubb hatósági kényszerrel lehet azután rávenni a községeket arra, hogy a kopár területeiket befásítsák. E tekintetben tehát kérem a földművelésügyi minisztériumnak hathatós ellenőrzését és szigorú fellépését.

Továbbá *Haydin* Imre trencsénmegyei képviselő következő felszólalását is nagy örömmel regisztrálhatjuk, kivéve természetesen az alomszedésre vonatkozó részt, amely könnyen veszedelmessé válhat az erdőre nézve:

Ezzel kapcsolatban fel kell hívnom a t. miniszter ur figyelmét oly eseményre, amely most nemrégiben a Vág völgyében, tehát a Felvidék leghatalmasabb völgyében lezajlott, és amelynek nagy hatása lehet e völgy viszonyaira. (Halljuk! Halljuk!) E völgy egyik nagy birtoka, ugyszólván a legnagyobb birtok, a d'Harcourt-birtok gazdát cserélt. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság vette meg. Igen sajnálom, hogy annak idején a magyar kormány és a magyar állam ezt a birtokot nem vette meg.

Nemcsak nemzeti szempontból, de anyagi szempontból is sajnálom, mert az üzleti eredmények már is mutatják, hogy amellet, hogy a birtokhoz tartozó mezőségeket és szántókat igen jutányos áron elparcellázhatta volna a nép között, emellet a nagykiterjedésű erdőbirtok ugyszólván félig ingyen jutott volna az állam kezébe.

De hát ezen változtatni már nem igen lehet. A Kereskedelmi Részvénytársaság már most e nagykiterjedésű erdőbirtokot kihasználtság végett eladta egyes faértékesítő vállalatoknak, és attól tartok, hogy ezek abbéli törekvésükben, hogy minél gyorsabban ériék el az üzleti hasznót, most e nagykiterjedésű erdőbirtokot hirtelenében, rövid idő alatt letarolják, úgyhogy ennek katasztrofális jelentősége lesz a Vág völgyében, mert a Vág völgye klímában és különösen az árvízveszedelmekben már úgy is nagyon sokat szenved annak következtében, hogy a völgyben nagyobb erdőirtások történtek. Ha már most e hatalmas, nagy erdőbirtokot és erdőrésztletet hirtelen letarolják, ennek kiszámíthatatlan konzekvenciái lesznek, a Vág völgy egyes részei valósággal sivatagokká fognak változni.

Ezt a nép megélhetése szempontjából is fel kell említenem, mert hiszen egész völgyeknek lakossága ma abból él, hogy az uradalom által rendszeresen folytatott erdőgazdaság mellett teljesítette a fafuvarozást, és ha ez a fafuvarozás most egy rövid ideig természetesen meg is fog duzzadni, később annál nagyobb apály fog beállni, hosszú éveken át nem lesz a népnek keresete és ugyszólván kénytelen lesz seregestül azokból a völgyekből kivándorolni. Tudom, hogy a miniszter urnak igen szűkek az eszközei, maga a törvény igen keveset nyújt arra nézve, hogy ezt megakadályozza, de kérem a miniszter urat, találjon módot arra, hogy ezt megakadályozza. Ha másképp nem, használja ki a törvényes eszközöket akként, hogy ez az erdőkihasználtság valóságos erdőirtássá ne fajuljon.

(Helyeslés jobbfelől.) T. képviselőház! Ez szociálpolitikai szempontból is ajánlható, mert ha a nép azt látja, hogy az urak ilyen nagyobb erdőterületeket egykönnyen letarolhatnak minden nehézség nélkül, holott ő korlátozva van abban is, hogy saját erdejéből az alomot is saját szükségletére szedhesse, akkor önkéntelen bizonyos elégtelenség támad lelkében.

Itt rá kell térnem a felvidéki nép egyik legnyomasztóbb bajára, az úgynevezett alomszedésre. Méltóztatnak tudni, hogy azon a vidéken a szalma csak gyéren terem, s ami terem, azt is takarmányozási célra kénytelenek felhasználni. A trágya termelésénél a nép kizárólag az erdei alomra van utalva; ebben azonban gátolják, illetve korlátozzák a saját erdejének üzemterveit, úgyhogy vagy szed annyi almot az erdőben, amennyire szüksége van, akkor ellenkezésbe jön a törvénnyel és megbírságot kaphat, vagy pedig nem szedi azt a mennyiséget, amire szüksége van s akkor földjeinek egy részét kénytelen parlagon hevertetni. Ebből a dilemmából rendszerint úgy menekül, hogy otthagyja az erdőt is, az almot is, a földbirtokot is, és egyszerűen kivándorol Amerikába. Én nagyon kérem a miniszter urat, méltóztassék azt a szegény népet ebből a dilemmából akként kisegíteni, hogy ne legyen kénytelen Amerikába kivándorolni, és pedig azáltal, hogy az üzemterveknek tulszigoru rendelkezéseit enyhítse és mérsékelje, hogy a népnek is jusson az alomból. az erdőnek is megmaradjon az alomból annyi, amennyi kell. (Helyeslés jobbfelől.)

Az erdősitési jutalmak kiosztása. A földmívelésügyi miniszter a kopár területeken az 1906. évben önként teljesített erdősitésekért a múlt évi december havában ítélte oda a kitűzött jutalmakat és pedig:

1. A két, 1000 koronás I-ső rendű nagyjutalmat, a csikvármegyei *magánjavak igazgató-tanácsának* a Gyergyófelsőtölgyes község I-ső határrészében létesített 107·10 kat. holdnyi és a nagyküllővármegyei *Zsiberk* községnek az általa a saját határában létesített 25·84 kat. holdnyi erdősitésért.

2. A két, 800 koronás II-od rendű nagyjutalmat, a nagyküllővármegyei *Oláhtyukos* községnek az általa létesített 34·16 kat. holdnyi és a nagyküllővármegyei *Mese* községnek az általa létesített 26·4 kat. holdnyi erdősitésért.

3. A két, 500 koronás I-ső rendű elismerő jutalom egyikét, a nagyküllővármegyei *Keresd* községnek 19·20 kat. holdnyi, másikat pedig *Musset* Ferencz zalaszentbalázi birtokosnak 20·0 kat. holdnyi erdősitésért.

Keresd község a jutalomdíjon kívül még 100 korona erdősitési pénzsegélyben is részesült.

A versenyben résztvevő nagybirtokosok közül özv. báró Bor-

nemissza Andrásné szül. Teleky Polyxena grófnő a kolozsvármegyei Oroszfája község határában létesített 37·0 kat. holdnyi erdősitésért, gróf Eszterházy Miklós Móricz a komáromvármegyei Aszár község határában létesített 12·80 kat. holdnyi erdősitésért, Kláber Mór a kecskeméti Kláber-telepen létesített 31·70 kat. holdnyi erdősitésért és végül gróf Károlyi József a szatmárvármegyei Szaniszló község határában létesített 22·70 kat. holdnyi erdősitésért elismerésül egy-egy hazai festő- és szobrászművész által készített művészies kivitelű festményt, illetőleg bronzszoborművet kaptak.

Borovszky Károly gazdasági statisztikai felügyelő és Zboray Gyula gyógyszerész, budapesti lakosok pedig a miniszter elismerésének kifejezése mellett egyenként 400—400 korona pénzjutalomban részesültek, azon önzetlen és dicséretet érdemlő tevékenységükért, hogy idegen területen, a birtokos beleegyezésével ugyan, de a saját költségükön 30 kat. holdnyi elkopárosodott legelőterületet, elég sikeresen erdősítettek be.

Azok az alkalmazottak pedig, akik a versenyre bocsátott erdősitések létesítése és gondozása körül érdemeket szereztek, szintén megfelelő pénzjutalomban részesültek, nevezetesen:

Balogh Boldizsár urad. főerdész, *Szöllőssy József* urad. intéző és *Kemény Kálmán* urad. intéző egyenként 300—300 korona;

Engi Elek és *Engi József* urad. gazdatisztek egyenként 200—200 korona;

Weisz Gyula vidéki erdész 140 korona;

Puskás Gyula urad. főerdőőr 120 korona;

Hartmann Simon és *Gärtner János* járási erdőőrök, valamint *Müller Márton* községi bíró egyenként 100—100 korona;

Wivirszky Albert, *Ghyrdea Elek*, *Depner János* és *Hartmann György* erdőszolgák, valamint *Schmidt Mihály* községi kisbíró egyenként 80—80 korona.

Sebők József gazd. munkavezető és *Mundra Mihály* mezei őr egyenként 60—60 korona s végül

Rosala János, *Thoma György* és *Fratilla János* községi előjárósági tagok egyenként 40—40 korona pénzjutalommal tüntetettek ki.

A szepesvármegyei erdészeti egyesület 1912. évi közgyűlését január hó 5-én Poprádon tartja meg. A közgyűlést

megelőzőleg megtekintik a Glesinger-féle fűrésztelepet is, amelynek berendezéséről a közgyűlés tárgysorozatának keretében *Janoviczky* Béla szepesi püsp. urad. főerdész ismertető előadást tart. Alkalomlag agancskiállítás is rendeznek; ennek megtekintését „vadászeztély” követi, még pedig az e célból külön nyomtatott diszes meghívóból kitetszőleg, a poprádi közművelődési és jótékonyági társasággal együtt. Január 6-án különvonaton Tátralomniczra rándulnak ki, hol a nemrégiben minálunk is fellendült téli sportnak is kívánnak hódolni.

Huszonötéves találkozó. A kollégiálítás követésre méltó példáját adták az akadémiát 1886. évben végzett azon erdőlisztek, akik az elmúlt 25 év emlékére az idei közgyűlésünkkel kapcsolatban találkozót tartottak, amelyen, mint a felolvasott katalógusból kitűnt: az annak idején végzett 78 erdészeti hallgató közül megjelentek 30-an, míg 19 időközben meghalt.

A találkozón résztvettek elsősorban volt tanáraikról emlékeztek meg s mint ilyeneket hálatelten üdvözölték Sóltz Gyula és Fekete Lajos min. tanácsosokat, míg néhai Szécsi Zsigmondnak hálás kegyeletük jeléül koszorút küldöttek sirhalmára. Erdészeti főiskolánkon létesült segélyegyletről sem feledkeztek meg s ennek céljaira ez alkalomból 210 koronát adományoztak és csoportképen megörökítették magukat.

A fehér asztalnál aztán felujtották az elmúlt idők emlékeit s kedélyes hangulatban elhatározták még, hogy az 1816. évben a közgyűléssel kapcsolatban ismét találkoznak közülök majd azok, akiket az Isten addig éltet.

Műszaki Zsebnaptár 1912. évre. *Doletsko* Ferencz szerkesztésében jelent meg ez a rendkívül hasznos kis segédkönyv, melyet különösen az építkezéssel foglalkozó szaktársaink is sok esetben nagy előnnyel használhatnak. A zsebnaptár csinos vászonkötésben a „Pátria” részvénytársaság (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kiadásában jelent meg és 4 koronáért ugyanott kapható.

